

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 15

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 40 oyru á 1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 10. apríl 1943

Bladið verður bilagt á posthúsinum, og kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárið

7. árg.

Gølupolitikkur.

(Privatkapitalistaverjaraflokkurin).

At ein flokkur skal kunna hava verið so ábyrgdarleysur, so eiga-sætur fyri praktiskan politikk, so negativur, so beinleidis móti øllum posetivum politikki í hesi vandatið, sum fólkaflokkurin hevur verið á tingi, hevur undrað hvønn alvarsfullan mann, ið hevur haft høvi til at fylgja við teirri politisku mannagongdini.

Í staðin fyri at fáast við tað møguliga, hevur hann rólað og leikað í við spurningum, sum eru av teirri náttúru, at teir bert kunnu viðgerðast og loysast, tá ið heimsorrustan er lokin, og allir partar aftur kunna hittast í frium og frælsum viðurskiftum.

Í hjálparloysi sínum og berleika fyri alt praktiskt posetivt arbeiði á tingi hevur fólkaflokkurin umframt við gølunum roynt at bjarga sær við at reypa sær av, hvat ið privatir menn, sum teir siga at vera fólkaflokksmenn, kunnu gera, sum um tað yvirhevur hevur nakað at gera við politikk, at ein maður er raskur at fiska, raskur at handla, raskur at »spekulera», kringur at seta uppá, verða rikur av at selja verur til fólkid!

Hevði fólkaflokkurin kunnað sagt, at Hanus hevði vunnið so og so nógv túsund, ti at flokksins politikkur á tingi gjerdi honum tað møguligt at fáa pening til skípakeyp, íshúsbygging ella til eittthvørt tiltak í vinnulivinum, sum tað nú kann verða talan um, so kundu menn skilt, at hann kundi rokna sær eitt skilur av heidurinum fyri tað, ið Hanus — privatmaðurin — fekk í lag.

Men tað mótsetta er tilfelli:

Fólkaflokkurin hevur verið móti øllum tiltøkum á tingi, ið miða móti at gera tingid fært fyri at veita samtøku eins og einstaklingum manandi stuðul til nýggjar fyrtektur og arbeiðsgevandi virki.

Hansara politikkur hevur verið

»einastandandi», »hin merkiligasti í heiminum» og kann hóskandi setast upp í eini soljóðandi stevnusrá:

1) Flokkurin setur uppskot fram í lørum, ið eingin kann gera nakað við, fyrr enn heimsbardagin er lokin, og friður er vorðin aftur í heiminum, men tað heldur flokkurin sær rætt til einki at gera við málini, ti hitt almenna skal ikki faast við nakað, men lata rættar privatar menn eiga einarættin til at skipa fyri og og greiða alt sær til frama, hvarvið nakað dettur av til hini.

2) Flokkurin skal spenna seg út at smíða »gelur, gelu í gelu, stöðugt gelur fyri at villa fólkid frá mótsæðumnum.

3) Flokkurin skal útlíga og síðla reypa sær av, hvat ið tey einstaku privatu stórmennini gera, ti flokkurin ásanar, at tað ikki ber til hjá einum flokki at liva uttan at fólkid trýr, at hann avrikar og avrikar nógv, »stórverk».

4) Flokksins verunliga mið og mál er at vera ein privatkapitalistaverjaraflokkur.

„Do“s skemdarálop í „Føroyatíðindi“ og „Dagblaðnum“ á arbeiðarastættin.

„Ringur fuglur, ið drýtur í egid reidur“.

Ongatíð hevur arbeiðarastætturin í føroyskum blaðum verið so illa viðfarin, svinaður og skemdur út, sum í greinunum »Patriotisma» í »Føroyatíðindi» og »Dagblaðnum».

Vit skilja, høvundin ikki hættir sær at leggja navn til hesar greinir, men krýpur undir dulnevni, ti enn er so fræg menning og mentan millum Føroyingar, at tann maður ella kona, ið fær hesar greinir heftar uppá seg, er brennimerktur fyri lívið.

Høvundin nevnið seg »do», tað merkir: tann sami.

Av sjálvari greinini sæst, at hon er skrivað fyri at koma Gudmandi, keypmanni, Mortansyni til hjálpar í orðskifti við P. M. Dam.

Sigur undirskriftin satt, er høvundin alto ein keypmaður eins og Gudmundur Mortensen, ein fólkaflokkskeypmaður, sum fólkaflokksins høvudsmálgagn, »Dagblaðið», skundar sær at koma til hjálpar, við at spreidda álopið á arbeiðarin kring alt Føroya land.

Arbeiðarin er dovin! tímir ikki at arbeiða! livir heldur av konuni, enn at gera peningsverk! er so ringur, hvat ið viðvikur Froðbiar sókn, at ein rættur maður vil heldur seta seg niður á Tindhólmi, enn at hugsa sær at byrja driftir á Tvøroyri! Stórvirkini — tey mortensensku, thomsensku og nólsoysku handilshúsin — á Tvøroyri hava arbeiðararnir rent í rot. Skipini sum í hálvthundraðtali légu á Trongisvágsfirði, eru nú fækkað niður í 10—14. Týnd burtur av arbeiðarunum!

Hetta skrivur ein fólkaflokkskur keypmaður á Tvøroyri.

»Ringur fuglur, ið drýtur í egid reidur». Men hevur nakar fuglur dálkað so reidur sitt sum hesin fólkaflokkski keypmaðurin á Tvøroyri?

Skómun er sjálvandi ikki skapt í manni, ið ikki torir at siga navn sitt. Men hver einasti rættssinnaður íbúgvi í Froðbiar sókn kennir skommina brenna sær í æðrum yvir, at ein tiltakur skemdargestur skal finnast í sóknini og sleppa at bera, seg soleiðis at. Varð eitt tilikt skemdarálop gjørt í onkrum øðrum landi, og var arbeiðarastætturin á Tvøroyri ikki so siðiligur, sum hann verunliga er, vildu tey bløð, ið teina tilikum skemdargestum við at hýsa teirra greinum, ikki sloppið, fyrr enn tey almengjerdur, hver ið skemdargesturin er, og so, kundi borið á, at hann hevði verðið »lýnsjaður».

Samstundis sum hetta »do» ger

arbeiðararnar og Tvøroyri til eitt béli verri enn Sodomu og Gomorru, ið Harrin týndi við eldi og svávu, rósar hann keypmannunum til skýggja sum nakrar reinar Guds einglar, ið altíð høvdu verið so æviga góðir við arbeiðararnar.

Vit vilja ikki hesu ferð siga nakað um, hvussu tann gamla tíðin var viðvikjandi samvinnuni millum arbeiðarin og stórkeypmannin. Men tá ið tann tíðin verður drigin fram sum nakað so einglagóð, hevði tað sjálvandi verið athugaligt at hoyrt ein sannfæran gamlan mann sagt frá lívinum nú og tá.

Arbeiðararnir í Froðbiar sókn skulu bara liva av kommununi! Sum vesælavætti! Olmussudýr!

Sannleikin er, at tað valla er nakað pláss í Føroyum, hvar Wintars søga um, at arbeiðarin oftani heldur svøltar, enn biður hjálp, uttan fyrst at hava troytt allar møguligleikar at fáa arbeiði, hóskar betri um enn Tvøroyri.

Eitt dømi uppá at so er, er tann tikna fátækrahjálpin í Froðbiar sóknar kommunu, ið fyri 1942 lá um túsund krónur. Kunna 2000 menniskju liva av 1000 kr.?

Arbeiðararnir í Froðbiar sóknar kommunu skulu vera dovnir!

Vegarbeiði á Tvøroyri verður meitt á sama hátt sum yvir allar Føroyar. Arbeiðararnir taka vegirnar at gera fyri kostnaðarættlanina. Teir fáa so væl burtur úr arbeiði sínum, at arbeiðararnir fáa ikki meiri aðrastaðni — og vegirnir eru ongastaðni sterkari og betri gjørdir enn í Froðbiar sókn. Hetta sýnir arbeiðshug og ídni arbeiðaranna!

Arbeiðararnir skulu hava rent driftirnar á Tvøroyri á húsagang!

Nógv fyri at hoyra hjá arbeiðarunum, at teir skulu fáa skyldina fyri tær krepputíðir, sum rendu handilshús um koll kring allar Føroyar.

Var tað arbeiðaranna skuld, at stjórnarnir fyri A/S J. M. Eff. goymdu teirra fisk, sum teir kundu